

udførligt derom, end sige præcisere det i Lovsform her ved Behandlingen af et Lovforslag, som netop gaaer ud fra, at det ikke vil kunne skee, før det Tidspunkt er indtraadt, da alt Kæstegods er gaaet over til Selveiendom, er virkelig en høist ubillig Fordring. Havde jeg altsaa Valget imellem enten at faae dette Forhold heelt ophævet, eller at faae det ordnet saaledes, som Indenrigsministeren og Udvalget have foreslaaet, saa vilde jeg foretrække det Første; men et saadant Valg har jeg ikke, idet det efter Indenrigsministerens Erklæring maa betragtes som utvivlsomt, at Lovforslaget ikke vil blive til Lov, dersom Fleertallets Forslag vedtages, medens jeg paa den anden Side ikke har den sjerneste Tvivl om, at det, maaskee med nogle faa Modificationer, vil blive til Lov, saafremt de af Udvalgets Mindretal og subsidiairt af Fleertallet stillede Forslag vedtages af Landsthinget. Naar jeg altsaa har Valget imellem at faae Noget, som vel ikke er Alt, men dog Noget, og at faae slet Intet, saa er det min Regel altid at foretrække det Første. Jeg vil derfor i Overensstemmelse med det Forbehold, jeg den første Dag tog i Udvalget, sige, at jeg ikke anseer det ønskeligt, at Fleertallets Forslag gaaer igjennem, fordi det, som Sagen nu staaer, vilde medføre Fare for, at Loven ikke kom ud. Jeg har betinget min Tiltrædelse af Fleertallets Forslag af, at det kunde vinde Indenrigsministerens Samtykke; thi ikke blot staaer det kongelige Beto i Grundloven, men jeg skal end ikke tilbageholde, at efter den hele Retning, vor Lovgivningsvirksomhed har taget, anseer jeg det kongelige Beto for et høist uundværligt Led for den hele Lovgivningsvirksomhed. Jeg er ikke bemyndiget til at tage Forslaget tilbage, jeg skal derfor kun afholde mig fra at stemme.

Fischer: Der var en besynderlig Uklarhed i de Uttringer, vi hørte fra det ærede Medlem fra 3die Kreds (S. Andersen). Han vedkjendte sig virkelig, hvad han ogsaa selv vil see, naar han vil gjennemtænke sine Uttringer, den Anskuelse, at, da nu Udskiftningen var færdig, var forbi, kunde der ikke være mindste Betænkelighed ved at tage den Præmie bort, som var sat derpaa. Jeg vil gjøre det ærede

Medlem opmærksom paa, at Retten til at bortforpagte efter Forordningen af 1792 er givet som en vedvarende Ret, som, hvis den dengang strax var bleven brugt, nu kun vilde kunne være benyttet høist to Gange, og at det derfor paa ingen Maade er rigtigt, hvad det ærede Medlem yttrede, at man nu vilde kunne ophæve den Ret. Man kan ikke ophæve den nu, uden at bryde det Løfte, der er givet, da Forordningen af 1792 blev udstedt.

David: Da det Forslag, der foreligger fra Udvalgets Fleertal, ikke er taget tilbage, hvad jeg af flere Grunde vilde have anseet for meget ønskeligt, agter jeg at stemme imod det. Jeg vilde først ikke have talt derimod, eller have angivet Grunden, hvorfor jeg vilde stemme imod det, men da der fra flere Sider er faldet forskjellige Uttringer om, at det var Selveiendom, der maatte paa enhver mulig Maade stræbes hen til, saa kunde man let troe, at den, der stemte imod et Forslag, der netop gaaer ud paa Selveiendoms snare Udbredelse, var imod Selveiendom, og derfor troer jeg at maatte sige et Par Ord. Jeg er enig med dem, der have opstillet Selveiendoms Udbredelse som et af de vigtigste Formaal for vor Bestræbelse, som et af de Hovedpunkter, hvorpaa vor Udvikling berover; men jeg anseer langt fra Selveiendoms Udbredelse for det eneste eller udelukkende Formaal, der bør tilstræbes. Naar dermed skal være forbundet en Fornægtelse af den hele tidligere Retstilstand, naar der derved skal rystes, hvad der er enhver Stats Grundvold, Respekten for Eiendomsretten og Tilliden til Creditens Dyrkelighed, saa, siger jeg, skal man betænke sig paa de Skridt, der siges at skulle gjøres for Selveiendoms Udbredelse. At ophæve en bestaaende Ret, blot fordi den kan misbruges, eller fordi den er bleven misbrugt en enkelt Gang, forekommer mig at være et forvovent Skridt, idetmindste før det er blevet undersøgt, om ikke den Ret, der er indrømmet, kan begrænses eller nærmere bestemmes paa en saadan Maade, at Misbrug derved standses eller gjøres saa godt som umulige. For denne Undersøgelse er skeet, før den er bragt til en saadan Klarhed, at vi maae sige os: Nei, Alt, hvad vi ville